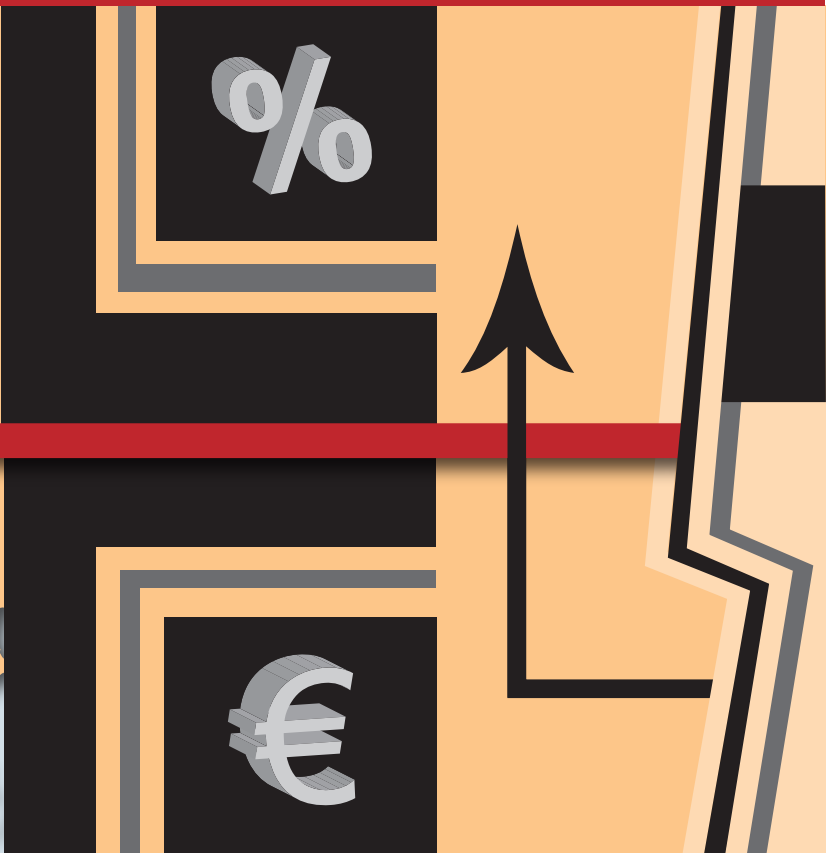

Ministarstvo finansija Crne Gore

VODIČ KROZ PORESKO PRAVO CRNE GORE

publike Crne Gore - Micros...

View Favorites Tools Help

Search Favorites Media

http://www.ministarstvo-finansija.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=217

Go 15958 blocked Check AutoLink AutoFill Send to

Bookmarks

REPUBLIKA CRNA GORA

MINISTARSTVO FINANSIJA

ENGLISH

ORGANIZACIJA

PRESS CENTAR

BIBLIOTEKA

MULTIMEDIJA

NASLOVNA STRANA

KABINET

MINISTAR

PREZENTACIJE

ZAKONI INFO

JAVNI DUG

BILTEN

 Poresko zakonodavstvo u toku 2006. godine

Osnovni ciljevi u oblasti poreske politike u 2006. godini bili su usmjereni, prije svega, na usklađivanje našeg poreskog zakonodavstva sa međunarodnim standardima i direktivama EU kao i realizaciji opredjeljenja iz Agende ekonomskih reformi kojima je predviđeno smanjenje poreskih obaveza, posebno po osnovu zarada zaposlenih. Za realizaciju navedenih ciljeva izvršene su određene izmjene postojećih, a donesen je i jedan broj novih poreskih zakona...

Opširnije

PRETRAŽI

BUDŽET I TREZOR

IZVJEŠTAJI

IZVJEŠTAJI M

OPŠTINE - FINANSIJE

IZVJEŠTAJI

ISTORIJA

PAZI

www.ministarstvo-finansija.vlada.cg.yu

VODIČ

KROZ PORESKO PRAVO CRNE GORE

Podgorica, januar 2007. godine

Poštovani čitaoci,

Pred vama se nalazi prvo izdanje poreskog vodiča koji je pripremilo Ministarstvo finansija Crne Gore. Namjera nam je bila da kroz publikovanje takvog materijala približimo crnogorsku poresku tematiku potencijalnim inostranim investitorima, ali i širem auditorijumu koji podrazumijeva zainteresovane građane, medije, kao i predstavnike međunarodne zajednice u Crnoj Gori.

Sveobuhvatne poreske reforme u Crnoj Gori su započete 2001. godine izmjenom poreskog zakonodavstva u namjeri da se domaći fiskalni sistem prilagodi evropskim standardima. Uvođenje modernog akciznog sistema, stvaranje zakonskih uslova za primjenu poreza na dodatu vrijednost, stvorilo je uslove da se započne sa dubokim reformama budžetskog sistema i re-

formom fiskalne politike koja u uslovima upotrebe eura u Crnoj Gori posebno dobija na značaju.

Naravno, poresko zakonodavstvo je živa tematika i kako iz ugla poreske politike, tako i uočenih mana, potrebno je kontinuirano raditi u cilju poboljšanja sistemskih propisa. Danas sa ponosom možemo kazati da je crnogorski poreski sistem značajno odmakao u zakonodavnom kvalitetu, pojačanom administrativnom kapacitetu za njegovu implementaciju i poboljšanim procedurama primjene, iako prostor za unapređenje postoji kod svih elemenata sistema. Takva situacija se nemeće i kao veoma pozitivna okolnost za nastavak procesa evropskih integracija u pogledu budućeg procesa stabilizacije i asocijacije, nakon što bude pregovarački proces doveden do kraja i odgovarajući sporazum potpisan.

Istovremeno, poreska politika je jedan od naših glavnih aduta u cilju stvaranja stimulativnog poreskog okvira za dinamičan rast naše ekonomije. Uz zaštitu svojinskih prava, jačanja sistema vladavine prava i strukturnih reformi u dijelu privatizacije i tržišta rada poreska politika predstavlja ključnu kockicu mozaika koji reflektuje ekonomski razvoj. Aktualna poreska politika ima za cilj da okosnicu poreskih prihoda postepeno pomjera sa direktnog ka indirektnom oporezivanju, da stimuliše investiranje, smanjujući troškove rada, ističući Crnu Goru kao jedan od najkonkurentnijih evropskih sistema. Danas Crna Gora ima jednu od najnižih stopa poreza na dobit od 9% u Evropi, a uvođenjem jedinstvene stope poreza na dohodak i njenim postepenim obaranjem na 9% imaćemo jednu od najnižih stopa poreza na dohodak, dok je nivo opšte stope PDV od 17% i snižene od 7%, stimulativan za investitore, što nas svrstava među šampione

poreske konkuretnosti. Takav pristup već pobuđuje veliko interesovanje za ulaganja u Crnoj Gori.

Poreski vodič daje pregled poreskog zakonodavstva u cjelini po vrstama poreza i drugih javnih dažbina, koji omogućava lak i brz uvid u karakteristike crnogorskog poreskog sistema. Vjerujem da će, kao takav, pobuditi interesovanje čitalaca.

*S poštovanjem
dr Igor Lukšić*

I - STRUKTURA PORESKOG SISTEMA CRNE GORE

Poreski sistem Crne Gore čine sledeći poreski oblici:

1. Akcize,
2. Carine,
3. Porez na dodatu vrijednost,
4. Porez na dobit pravnih lica,
5. Porez na dohodak fizičkih lica,
6. Porez na nepokretnosti,
7. Porez na promet nepokretnosti,
8. Porez na premije osiguranja,
9. Porez na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni
objekata, vazduhoplova i letilica,
10. Porez na promet upotrebljavanih motornih vozila, plo-
vnih objekata, vazduhoplova i letilica,

11. Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje (penzi-
jsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposle-
nosti),
12. Republičke takse (administrativne, sudske, registra-
cione),
13. Naknade za korišćenje prirodnih dobara od opšteg in-
teresa (za šume, vode, rudno bogatstvo, morsko dobro), i
14. Lokalni porezi (prirezi, naknade, takse i dr.).

Poreski oblici navedeni pod tačkom 1 – 13 su uvedeni posebnim zakonima, a poreski oblici pod tačkom 14 uvedeni su propisima opština, u skladu sa posebnim zakonima kojima su uređeni osnovni elementi za njihovo plaćanje (obveznik, osnovica, rasponi stopa i dr.).

A - REPUBLIČKI POREZI

1. AKCIZE

• Akcizni sistem uređen je **Zakonom o akcizama** („Službeni list RCG“, br. 65/01 i 76/05), kao i podzakonskim aktima donesenim za sprovođenje ovog zakona.

• Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

1) Uredba o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama („Službeni list RCG“, br. 82/05),

2) Uredba o promjeni načina obračunavanja i plaćanja akcize kod prometa duvanskih proizvoda sa Republikom Srbijom („Službeni list RCG“, br. 82/05),

3) Pravilnik o primjeni Zakona o akcizama („Službeni list RCG“, br. 18/02, 9/06 i 78/06),

4) Pravilnik o postupku bojenja i označavanja mineralnih ulja koja se koriste kao gorivo za grijanje („Službeni list RCG“, br. 23/02).

Na koje se proizvode plaća akciza ?

- Akciza se plaća na sledeće proizvode:
 - alkohol i alkoholna pića,
 - duvanske proizvode, i
 - mineralna ulja, njihove derivate i supstitute.

• Kod plaćanja akcize za navedene proizvode, ne postoji razlika u pogledu porijekla proizvoda (domaći i uvozni).

Visina akcize na alkohol i alkoholna pića:

- Akciza na alkohol i alkoholna pića plaća se u sledećim iznosima:
 - 1,90 Eura po zapreminskom sadržaju alkohola na hektolitar piva;
 - »0« (nula) Eura po hektolitr stonog vina;
 - 35 Eura po hektolitr pjenušavog vina;
 - 40 Eura po hektolitr ostalih fermentisanih pića

- 70 Eura po hektolitr srednjih alkoholnih pića;
- 550 Eura po hektolitr čistog alkohola.

• Vrst alkohola, odnosno alkoholnih pića, na koja se plaća akciza, određuje se u zavisnosti od klasifikacije tih proizvoda i njihovih tarifnih brojeva, odnosno oznaka iz nomenklature nacionalne carinske tarife, i u zavisnosti od sadržaja alkohola u tim proizvodima.

Visina akcize na mineralna ulja, njihove derivate i supstitute:

- Akciza na mineralna ulja, njihove derivate i supstitute plaća se u sledećim iznosima, i to za:

Benzin i ostala laka ulja:

- 0,120 Eura po kilogramu avio benzina (tarifna oznaka CN 2710.00 11 10);
- 0,364 Eura po litru motornog bezolovnog benzina (tarifna oznaka CN 2710.00 11 20);
- 0,120 Eura po kilogramu goriva za mlazne motore benzinskog tipa (tarifna oznaka CN 2710.00 11 30),
- 0,364 Eura po litru ostalih motornih benzina (tarifna oznaka CN 2710.00 11 90).

Kerozin:

- 0,120 Eura po kilogramu petroleja (kerozina) za moto-

re (tarifna oznaka CN 2710.00 21 10);

- 0,120 Eura po kilogramu goriva za mlazne motore petrolejskog (kerozinskog) tipa (tarifna oznaka CN 2710.00 21 20);

- 0,120 Eura po kilogramu ostalih kerozina (tarifna oznaka CN 2710.00 21 90);

- 0,069 Eura po kilogramu goriva za mlazne motore petrolejskog tipa (tarifna oznaka CN 2710.00 21 20) koje se upotrebljava kao gorivo za grijanje.

Gasna ulja:

- 0,270 Eura po litru dizel goriva (tarifna oznaka CN 2710.00 31 00);

- 0,120 Eura po litru dizel goriva (tarifna oznaka CN 2710.00 31 00) koje se upotrebljava kao gorivo za grijanje;

- 0,270 Eura po litru brodskog i ostalog goriva (tarifna oznaka CN 2710.00 32 00),

- 0,120 Eura po litru ostalih ulja (tarifna oznaka CN 2710.00 39 00).

Loživa ulja:

- 0,023 Eura po kilogramu niskosumpornog ulja za metalurgiju (tarifna oznaka CN 2710.00 41 00);

- 0,023 Eura po kilogramu ostalih loživih ulja (tarifna oznaka CN 2710.00 49 00).

Naftne gasove i ostale gasovite ugljovodonike:

- 0,069 Eura po kilogramu mješavine propana i butana (tafina oznaka CN 2711.19 00 10) i

- 0,069 Eura po kilogramu ostalih naftnih gasova (tarifna oznaka CN 2711.19 00 90).

- Vrsta mineralnih ulja na koja se plaća akciza, određuje se u zavisnosti od klasifikacije tih proizvoda iz nomenklature nacionalne carinske tarife, odnosno u odnosu na karakteristike pojedinih proizvoda.

Kako se određuje visina akcize na cigarete i ostale duvanske proizvode?

- Akciza za cigarete se sastoji iz specifične i proporcionalne akcize.

- Specifična akciza za sve vrste cigareta iznosi 1,00 €/kg (0,02 €/paklici).

- Proporcionalna akciza iznosi 26% od maloprodajne cijene cigareta u koju su uključene akciza i pdv.

- Maloprodajnu cijenu cigareta određuje sam proizvođač odnosno uvoznik i te cijene se objavljuju u "Službenom listu RCG".

- Prodaja cigarete po cijenama koje su veće od pri-

javljenih u "Službenom listu RCG" podliježe prekršajnim i krivičnim mjerama.

- Na ostale duvanske proizvode akciza se plaća po kilogramu tih proizvoda, i iznosi:

- za cigare i cigarilose – 10,00 Eura,

- za fino rezani duvan (cigarete za savijanje), - 20,00 Eura,

- drugi duvan za pušenje – 15,00 Eura.

Ko je obveznik plaćanja akcize?

- Obveznik plaćanja akcize je proizvođač, odnosno uvoznik, akciznih proizvoda.

- Akcizna obaveza se može prenijeti sa proizvođača, odnosno uvoznika na imaoća akcizne dozvole, odnosno oslobođenog korisnika akcize.

Akcizna dozvola, oslobođeni korisnik akcize, akcizno skladište

- *Akcizna dozvola* je dokumenat koji izdaje poreski organ pravnom, odnosno fizičkom licu da može u okviru obavljanja svoje djelatnosti u akciznom skladištu proizvoditi, uskladištavati, primati ili otpremati akcizne proizvode pod re-

žimom odloženog plaćanja akcize.

- *Oslobođeni korisnik akciznih proizvoda* je fizičko, odnosno pravno lice koje pod propisanim uslovima, dobije akciznu dozvolu poreskog organa da može u okviru svoje djelatnosti (za namjene utvrđene Zakonom), nabavljati akcizne proizvode bez plaćanja akcize.

- *Akcizno skladište* je jedna ili više međusobno povezanih ograđenih površina ili prostora koji sačinjavaju tehnološku cjelinu, gdje imalac akcizne dozvole proizvodi, uskladištava, prima ili otprema proizvode pod režimom odloženog plaćanja akcize i koja mora biti vidljivo označena i fizički odvojena od preostalih površina ili prostora.

Kada nastaje obaveza obračunavanja i plaćanja akcize?

- Akcizni obveznik za domaće proizvode, sam obračunava akcizu.
- Akciza se obračunava mjesečno i taj obračun se podnosi na odgovarajućoj poreskoj prijavi i dostavlja poreskom organu do 15 - og u mjesecu za prethodni mjesec i u istom roku se plaća akcizna obaveza.

- Akciza za cigarete se plaća 60-tog dana od dana preuzimanja kontrolnih akciznih markica (ovo se odnosi na domaće i uvozne cigarete).

- Obaveza plaćanja akcize kod uvoza akciznih proizvoda (osim za cigarete), nastaje u momentu plaćanja carine, osim u slučajevima kada je omogućeno odloženo plaćanje akcize (smještaj u carinsko skladište ili u pogon oslobođenog korisnika akciznih proizvoda).

Koja su najznačajnija oslobođenja od plaćanja akcize?

- Najznačajnija oslobođenja od plaćanja akcize odnose se na proizvode:

- koji se koriste za službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava i međunarodnih organizacija akreditovanih u Crnoj Gori, kao i za lične potrebe stranog osoblja odnosno članove njihovih porodica,
- koji se koriste za prodaju na brodovima i avionima na linijama međunarodnog saobraćaja,
- koje putnik donese sa sobom u svom ličnom prtljagu iz inostranstva i oslobođeni su plaćanja uvoznih dažbina,
- koji se iz carinskog skladišta otpremaju u slobodne

carinske prodavnice otvorene na međunarodnim graničnim prelazima na kojima je obezbijeđena carinska i pasoška kontrola, radi prodaje putnicima, u skladu sa carinskim propisima.

Obilježavanje akciznih proizvoda

- Proizvođač, odnosno uvoznik dužan je da prije stavljanja u upotrebu, odnosno u slobodan promet duvanske proizvode i alkoholna pića, osim piva, obilježi kontrolnom akciznom markicom.

- Duvanski proizvodi i alkoholna pića, koji se izvoze, a za koje ino dobavljač nije dostavio akcizne markice, obilježavaju se posebnom izvoznom markicom.

- Duvanski proizvodi i flaširana alkoholna pića koji se prodaju u slobodnim carinskim prodavnicama moraju biti obilježeni posebnom markicom.

- Poreska uprava, na zahtjev uvoznika odnosno proizvođača duvanskih proizvoda i alkoholnih pića, vrši izdavanje akciznih markica.

- Troškove štampanja akciznih markica snosi podnosilac zahtjeva.

2. CARINE

- Carinski sistem uređen je **Carinskim zakonom, Zakonom o Carinskoj tarifi i Zakonom o carinskoj službi**, kao i podzakonskim aktima za sprovođenje navedenih zakona.

2.1 Carinskim zakonom („Službeni list RCG“, br. 07/02, 38/02, 72/02, 21/03, 31/03, 29/05 i 66/06), uređen je carinski postupak, prava i obaveze lica koja učestvuju u tom postupku i prava, obaveze i ovlašćenja carinskog organa (Uprave carina).

- Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

1) Uredba za sprovođenje carinskog zakona („Službeni list RCG“, br. 15/03 i 81/06),

2) Uredba o postupku ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja carine („Službeni list RCG“, br. 22/03),

3) Uredba o uslovima i načinu prodaje carinske robe i drugim postupcima sa carinskom robom („Službeni list RCG“, br. 22/03 i 62/04),

4) Uredba o postupku sa robom i putnicima na granici između Crne Gore i Srbije („Službeni list RCG“, br. 26/03 i 54/05),

5) Uredba o vrsti, visini i načinu plaćanja naknade za usluge carinskog organa („Službeni list RCG“, br. 4/07),

6) Uredba o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da se njome povrjeđuju prava intelektualne svojine („Službeni list RCG“, br.25/05),

7) Uredba o izdavanju uvjerenja koja prate robu pri izvozu, uvozu ili tranzitu („Službeni list RCG“, br.41/05),

8) Uredba o bližem postupku i uslovima za otvaranje slobodnih carinskih prodavnica („Službeni list RCG“, br.43/05),

9) Uredba o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred organima carinske službe („Službeni list RCG“, br.20/03 i 62/04),

10) Pravilnik o obliku, sadržaju, načinu podnošenja i popunjavanja carinske deklaracije i zbirne prijave („Službeni list RCG“, br.16/03, 43/04, 2/05 i 14/05),

11) Pravilnik o vrstama i načinu upotrebe carinskih obilježja („Službeni list RCG“, br.49/05),

12) Pravilnik o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku za robe koje se koriste za snabdjevanje prevoznih sredstava u međunarodnom saobraćaju

(„Službeni list RCG“, br.78/06),

13) Uputstvo o uslovima i načinu pod kojima iznos carinskog duga, umjesto dužnika, može platiti treće lice („Službeni list RCG“, br. 19/04).

2.2 Zakon o Carinskoj tarifi („Službeni list RCG“, br. 75/05), je u primjeni od 1. januara 2006. godine i istim je zamijenjena ranija Vladina Uredba o Carinskoj tarifi („Službeni list RCG“, br.47/03 i 25/05).

- Navedeni zakon je usaglašen sa Harmonizovanim sistemom (HS) 2002, kao i Kombinovanom tarifom EU.
- Carinska tarifa se sastoji od 97 glava i 10.229 tarifnih stavova.
- Carina se obračunava i naplaćuje po procentualnoj stopi u odnosu na vrijednost robe („*ad valorem*“), i u primjeni je 14 vrsta stopa koje se kreću u rasponu od 0% do 30%.
- Za određene poljoprivredne proizvode, carina se obračunava u određenom iznosu po jedinici mjere za masu robe (primjenjuje se specifična carina).
- Zakonom nije predviđena obaveza obračunavanja izvozne carine.

Napomena: U toku su pripreme izmjena i dopuna Za-

kona o carinskoj tarifi, odnosno njeno usklađivanje sa Kombi-novanim nomenklaturom HS 2007 (usvajanje ovih izmjena se očekuje do kraja marta 2007. godine).

2.3 Zakonom o carinskoj službi („Službeni list RCG“, br.7/02 i 29/05), uređen je djelokrug rada carinskog organa kao i prava i obaveze carinskih službenika.

- Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

1) Uredba o obrazovanju carinarnica i organizacionih jedinica u Upravi carina Crne Gore („Službeni list RCG“, br.42/02 i 31/04);

2) Pravilnik o obrascu i postupku izdavanja službene legitimacije i načinu obilježavanja službenih prevoznih sredstava znakom carinske službe („Službeni list RCG“, br.70/02),

3) Pravilnik o službenoj odjeći carinskih službenika („Službeni list RCG“, br.72/02),

4) Pravilnik o uslovima i načinu nošenja oružja i municije ovlašćenih carinskih službenika („Službeni list RCG“, br.48/04).

Koja su najznačajnija oslobođenja od plaćanja carine?

• Najznačajnija oslobođenja od plaćanja carine odnose se na:

- robu koja se uvozi kao ulog stranog lica,
- robu utvrđenu međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku,
- robu koja se upućuje u carinsko skladište, slobodne zone i slobodne carinske prodavnice,
- opremu koju uvoze državni organi za obavljanje svoje djelatnosti, koja se ne proizvodi u Crnoj Gori,
- robu koja se u obliku humanitarne pomoći i donacija upućuju Crvenom krstu Crne Gore i drugim humanitarnim organizacijama za obavljanje humanitarne djelatnosti,
- robu nekomercijalne prirode koju putnici unose sa sobom iz inostranstva (do ukupne vrijednosti od 150,00€).

Koji su uslovi za oslobađanje od plaćanja carine kod stranih ulaganja?

- Roba koja se uvozi kao ulog stranog lica oslobođena je od plaćanja carine ako se uz istu priloži izvod iz registra nadležnog suda iz koga se može utvrditi da je firma osnovana stranim ulogom; ugovor ili odluka o osnivanju firme sa stranim ulogom i ovjerena specifikacija robe koja predstavlja

strani ulog. Navedenu specifikaciju, na zahtjev korisnika prava na oslobođenje od plaćanja carine, ovjerava Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom.

- Predmet oslobođenja od plaćanja carine, ne može biti roba koja se nabavlja iz finansijskih sredstava koja predstavljaju strani ulog.

- Detaljnije procedure oko ostvarivanja navedenog oslobođenja, regulisane su *Uredbom o postupku ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja carine (član 43)*.

3. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST (PDV)

- Sistem PDV-a je uređen ***Zakonom o porezu na dodatu vrijednost*** ("Službeni list RCG", br. 65/01, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 76/05 i 4/06) i podzakonskim aktima za sprovođenje tog zakona.

- Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

- 1) ***Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost*** ("Službeni list RCG", br. 65/02, 13/03, 59/04, 79/05 i 16/06);

- 2) ***Pravilnik o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV*** ("Službeni list RCG", br. 81/05, 2/06 i 10/06);

- 3) ***Pravilnik o obliku i sadržini prijave za obračun poreza na dodatu vrijednost*** ("Službeni list RCG", br. 79/05 i 28/06);

- 4) ***Pravilnik o obliku i sadržini prijave za registraciju obveznika poreza na dodatu vrijednost*** ("Službeni list RCG", br. 6/06);

5) Pravilnik o količini rashoda na koji se ne plaća porez na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 74/06);

6) Pravilnik o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga preko te kase ("Službeni list RCG", br. 25/03 i 62/04),

7) Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja akcize i poreza na dodatu vrijednost za diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije ("Službeni list RCG", br.74/04);

8) Uputstvo o načinu sprovođenja postupka u vezi sa ostvarivanjem prava na oslobođanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost u slučajevima kada je to predviđeno međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom ("Službeni list RCG", br. 34/03).

Koje su osnovne karakteristike Zakona o PDV?

- Zakon se zasniva na smjernicama iz Šeste Direktive Evropske unije.
- Oporezivanje prometa proizvoda i usluga vrši se prema mjestu potrošnje, primjenom principa odredišta, odnosno destinacije.
- Izvoz proizvoda je oslobođen plaćanja PDV (primjenjuje se nulta stopa), a uvoz proizvoda je oporezovan

i ima isti tretman kao domaći proizvodi na domaćem tržištu.

- Poreska obaveza se utvrđuje prema fakturnom metodi, odnosno metodi odbitka "poreza na porez".
- Poreski obveznik sam utvrđuje poresku obavezu na način što svoju poresku obavezu, na ime obavljenog prometa proizvoda i usluga umanjuje za iznos obračunatog, odnosno plaćenog PDV-a pri nabavci proizvoda i usluga ili pri uvozu proizvoda.

Šta je predmet oporezivanja?

- Porez na dodatu vrijednost se obračunava i plaća na:
 - isporuke proizvoda i usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu;
 - uvoz proizvoda.
- Uvoz motornih vozila (novih i upotrebljivanih) podliježe plaćanju PDV po stopi od 17%.
- Promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovni objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV, ne podliježe plaćanju PDV-a. U tom slučaju plaća se poseban porez po stopi od 5% koji plaća kupac.
- Promet zemljišta (poljoprivrednog, građevinskog, izgrađenog i neizgrađenog), ne podliježe plaćanju PDV-a.

Koje su poreske stope?

- U primjeni su dvije pozitivne poreske stope:
 - standardna stopa od 17%, i
 - snižena stopa od 7%.
- Nulta stopa se primjenjuje za: izvozne transakcije i isporuke lijekova i medicinskih sredstava koji se finansiraju iz sredstava Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.

Koji se proizvodi i usluge oporezuju po sniženoj stopi?

- Po sniženoj stopi od 7% oporezuju se:
 - osnovni proizvodi za ljudsku ishranu (mlijeko, hljeb, mast, ulje i šećer);
 - lijekovi, uključujući i lijekove za upotrebu u veterini, osim lijekova koji se izdaju na teret Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje;
 - ortotička i protetička sredstava, kao i medicinska sredstva koja se hirurški ugrađuju u organizam, osim medicinskih sredstava koja se izdaju na teret Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje;
 - udžbenici i nastavna sredstva;

- knjige, monografske i serijske publikacije;
- usluge smještaja u hotelima, motelima, aparthotelima, turističkim naseljima, pansionima, kampovima i vilama;
- voda za piće, osim flaširane;
- dnevna i periodična štampa, osim štampe koja u cjelini ili većim dijelom uključuje reklamne sadržaje;
- usluge javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga;
- usluge javne higijene;
- pogrebne usluge i proizvodi povezani sa tim uslugama;
- autorska prava i usluge iz oblasti obrazovanja, književnosti i umjetnosti;
- autorska prava iz oblasti nauke i umjetničkih predmeta, zbirki i antikviteta;
- usluge koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, koncerte, muzeje, sajmove, zabavne parkove, izložbe, zoološke vrtove i slične kulturne i sportske priredbe, osim onih za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV;
- usluge upotrebe sportskih objekata u neprofitne svrhe;
- stočna hrana, đubriva, sredstva za zaštitu bilja, sjeme za reprodukciju, sadni materijal i priplodna stoka.

Napomena: U 2006. godini knjige, monografske i serijske publikacije oporezovale su se po povlašćenoj stopi od 3,5 %.

Koja su poreska oslobođenja?

- Zakonom je predviđeno više vrsta oslobođenja od plaćanja PDV i ista se odnose na usluge od javnog interesa, uvoz proizvoda, kao i određena specifična oslobođenja.

- Usluge od javnog interesa oslobođene od plaćanja PDV, obuhvataju: javne poštanske usluge, zdravstvene usluge, usluge iz oblasti socijalne zaštite, usluge obrazovanja, usluge iz oblasti kulture, sportske usluge, usluge javnog radiodifuznog servisa, vjerske usluge i usluge koje obavljaju nevladine organizacije.

- Uvoz proizvoda, oslobođen od plaćanja PDV, obuhvata: uvezene proizvode koji su oslobođeni plaćanja carine, a koji su namijenjeni za službene potrebe diplomatskih, konzularnih predstavništava i međunarodnih organizacija i članovima tih organizacija, pod uslovima propisanim međunarodnim konvencijama; proizvode koji se u Crnu Goru unose u okviru tranzitnog carinskog postupka; usluge u vezi sa uvozom proizvoda, ako je njihova vrijednost uključena

u poresku osnovicu (posredni troškovi kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koji nastanu prilikom uvoza proizvoda do prvog odredišta u Crnoj Gori); proizvode koji su namijenjeni da se: podnesu na uvid carinskom organu i kada je dozvoljeno njihovo privremeno čuvanje, u skladu sa carinskim propisima; da se unesu u slobodnu carinsku zonu, odnosno u slobodno carinsko skladište; za njih započne postupak carinskog skladištenja ili postupak uvoza radi izvoza po sistemu odlaganja.

- Ostala oslobođenja od PDV, odnose se na: usluge osiguranja i reosiguranja; promet nepokretnosti (osim novoizgrađenih); finansijske usluge; usluge davanja u zakup stambenih prostorija duže od 60 dana; zlato i druge plemenite metale, banknote i kovanice koje uvozi Centralna banka Crne Gore; usluge igara na sreću i zabavnih igara.

Koji je poreski period?

- Period za koji se obračunava i plaća PDV je kalendarski mjesec.

- Poreski obveznik je dužan da poresku obavezu iskaže u mjesečnoj prijavi za obračun PDV-a. Ova prijava se podnosi do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, kada se i plaća poreska

obaveza.

- PDV kod uvoza se plaća istovremeno kada se plaća i carina (PDV čini dio carinskog duga).

Kada se vrši povraćaj "viška" pdv-a

- Poreskom obvezniku kome je izlazni PDV manji od ulaznog, "višak" PDV-a se vraća u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.

- Poreskom obvezniku - pretežnom izvozniku, čiji prihodi iz inostranstva čine više od 51% njegovih ukupnih prihoda i poreskom obvezniku koji u više od tri uzastopna poreska perioda iskazuje "višak" PDV, razlika PDV se vraća u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.

- Ako je poreskom obvezniku istekao rok za plaćanje drugih poreza, "višak" PDV mu se umanjuje za iznos poreskog duga.

Koji se posebni postupci (šeme) mogu koristiti za obračunavanje PDV?

- Zakonom su predviđene posebne šeme za

utvrđivanje PDV, za:

- male preduzetnike,
- poljoprivrednike,
- putničke agencije, i
- posrednike u prodaji upotrebljivanih proizvoda, umjetničkih predmeta, kolekcija i antikviteta.

- *Mali preduzetnici*, koji za posljednjih 12 mjeseci ostvare promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18.000 €, nijesu po Zakonu dužni da se registruju za plaćanje PDV. Ukoliko se ta lica po svojoj volji prijave za registraciju za plaćanje PDV dužna su da u tom sistemu ostanu tri godine.

- *Poljoprivrednici* (koji nijesu obveznici PDV) imaju pravo na paušalnu naknadu u visini od 5% prodajne cijene svojih proizvoda (za ovaj iznos priznaje se poreski kredit poreskom obvezniku koji je izvršio nabavku poljoprivrednih proizvoda).

- *Putničke agencije i organizatori* putovanja koji rade u svoje ime, a tom prilikom koriste proizvode i usluge drugih poreskih obveznika, mogu se opredijeliti da PDV obračunaju po posebnoj šemi. Prilikom utvrđivanja poreske obaveze, putnička agencija nema pravo na odbitak PDV koji

zaračunavaju drugi poreski obveznici prilikom isporuke proizvoda, odnosno usluga neposredno putniku.

- *Posrednici* koji prodaju ili kupuju upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete i antikvitete mogu obračunavati PDV po posebnoj šemi. Period obračunavanja PDV ne može biti kraći od 24 mjeseca, a preprodavac ne smije na računima koje izdaje, iskazati PDV.

4. POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

- Obaveza plaćanja poreza na dobit pravnih lica uvedena je ***Zakonom o porezu na dobit pravnih lica*** ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 80/04).

- Za sprovođenje navedenog zakona, donijeta su sledeća podzakonska akta:

- 1) ***Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije*** ("Službeni list RCG", br.28/02);

- 2) ***Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica*** ("Službeni list RCG", br. 6/06);

- 3) ***Pravilnik o korišćenju poreske olakšice po osnovu poreza na dobit pravnih lica u nedovoljno razvijenim opštinama*** ("Službeni list RCG", br. 3/03).

Ko je obveznik poreza na dobit ?

- Obveznik poreza na dobit je rezidentno, odnos-

no nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti. Obveznik poreza na dobit je i komanditno društvo.

- Rezidentno pravno lice je lice koje je osnovano u RCG ili koje ima sjedište stvarne uprave i kontrole na teritoriji RCG.

- Nerezidentno pravno lice je lice koje nije osnovano u RCG i nema sjedište stvarne uprave i kontrole u RCG.

Šta je predmet oporezivanja ?

- Predmet oporezivanja rezidentnog pravnog lica je dobit koju to lice ostvari u RCG i izvan RCG.

- Predmet oporezivanja nerezidentnog pravnog lica je dobit koju to lice ostvari u RCG.

- Predmet oporezivanja stalne poslovne jedinice nerezidentnog pravnog lica je dobit koju ostvari ta poslovna jedinica u RCG.

- Stalnom poslovnom jedinicom smatra se stalno mjesto poslovanja preko kojeg pravno lice u potpunosti ili djelimično vodi svoje poslovanje i koje je organizovano u jednom od sljedećih oblika: mjesto uprave, filijala, kancelarija, fabrika, radionica, rudnik, nalazište nafte ili gasa, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto gdje se vrši eksploatacija prirodnog

bogatstva.

- Gradilište ili montažni objekat konstituiše stalnu poslovnu jedinicu jedino ako traju duže od šest mjeseci.

Koji su izvori dobiti pravnih lica?

- Izvori dobiti pravnih lica su prihodi ostvareni od:
 - prodaje dobara proizvedenih u RCG;
 - pružanja usluga u RCG;
 - kamate ostvarene od rezidentnog poreskog obveznika i stalne poslovne jedinice nerezidentnog pravnog lica;
 - dividende isplaćene od strane rezidentnog pravnog lica;
 - korišćenja imovinskih prava u RCG;
 - eksploatacije prirodnog bogatstva;
 - nepokretne i pokretne imovine koja se nalazi u RCG;
 - prodaje nepokretne i pokretne imovine ako se njen prodavac nalazi u RCG;
 - osiguranja i reosiguranja od rizika ostvarenih u RCG.

- Izvorima dobiti smatraju se i drugi ne pomenuti prihodi ukoliko su nastali po osnovu obavljanja djelatnosti u RCG.

Ko je izuzet od plaćanja poreza na dobit pravnih lica?

- Porez na dobit pravnih lica ne plaćaju:
 - Centralna banka Crne Gore,
 - Javni fondovi i javne ustanove čiji je osnivač Crna Gora ili jedinica lokalne samouprave, osim za dobit koju ostvaruju prodajom proizvoda i usluga na tržištu.

Šta čini poresku osnovicu?

- Osnovicu poreza na dobit pravnih lica čini oporeziva dobit poreskog obveznika.
- Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspjeha prema računovodstvenim propisima, korigovane na način predviđen poreskim zakonom.
- Prihodi od dividendi i udjela u dobiti pravnih lica ne uključuju se u poresku osnovicu (za ove prihode plaća se porez po odbitku na izvoru).

Koje su poreske stope?

- Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice (oporezive dobiti).

• Obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna i uplati *porez po odbitku na:*

- dividende i udjele u dobiti u pravnom licu,
- autorske naknade, kamate, kapitalne dobitke i naknade po osnovu zakupnine nepokretnosti koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu.
- Stopa poreza za prethodno navedene prihode iznosi 15%, osim za kamate za koje stopa iznosi 5%.

Koja su poreska oslobođenja i olakšice?

- Oslobođeni su od plaćanja poreza na dobit:
 - *novoosnovano pravno lice u privredno nedovoljno razvijenim opštinama*, koje obavlja proizvodnu djelatnost, za prve tri godine od početka obavljanja djelatnosti;
 - *novoosnovana poslovna jedinica u privredno nedovoljno razvijenim opštinama* koja obavlja proizvodnu djelatnost, za prve tri godine od početka obavljanja djelatnosti, srazmjerno učešću u ukupnoj dobiti.

- Poreske olakšice se mogu koristiti po osnovu:
 - zapošljavanja novih radnika;

- ulaganja u hartije od vrijednosti;
- programskih aktivnosti nevladinih organizacija.

- Poreskom obvezniku, koji u poslovnoj godini, na neodređeno vrijeme, a najmanje na dvije godine zaposli nove radnike, *poreska osnovica se umanjuje za iznos bruto plate tih radnika, uvećanih za pripadajuće doprinose za obavezno socijalno osiguranje koje plaća poslodavac*. Ova olakšica se primjenjuje godinu dana od dana zaposlenja novog radnika.

- Prihodi od kapitalnih dobitaka od hartija od vrijednosti koji se ulažu u kupovinu novih hartija od vrijednosti, ukoliko su reinvestirani u periodu od 12 mjeseci od njihovog nastanka, ne oporezuju se.

- Prihodi od prodaje hartija od vrijednosti koje je poreski obveznik držao duže od dvije godine u svom portfelju, izuzeti su od oporezivanja.

- Pravna lica osnovana kao nevladine organizacije oslobođaju se poreza na dobit do iznosa od 4.000 Eura, pod uslovom da tu dobit upotrijebe za ostvarivanje ciljeva zbog kojih su osnovana.

Kako se oporezuju kapitalni dobitci pravnih lica?

- Kapitalnim dobitkom smatra se prihod koji poreski

obveznik ostvari prodajom ili drugim prenosom uz naknadu zemljišta, građevinskih objekata, imovinskih prava, udjela u kapitalu i hartije od vrijednosti.

- Kapitalni dobitci se ne oporezuju posebno u trenutku prodaje navedene imovine, već se uključuje u oporezivu dobit prilikom izrade godišnjeg poreskog bilansa.

- Kapitalni dobitak ostvaren prodajom hartija od vrijednosti koji se u periodu od 12 mjeseci reinvestira za kupovinu novih hartija od vrijednosti ne uključuje se u poresku osnovicu u godini u kojoj je dobitak ostvaren.

- Ukoliko se kapitalni dobitak ne reinvestira u roku od 12 mjeseci, taj iznos se uključuje u poresku osnovicu u godini koja slijedi godini nastanka kapitalnog dobitka.

- Kapitalni dobitak ostvaren prodajom hartija od vrijednosti koje je poreski obveznik u svom portfelju držao duže od dvije godine, ne oporezuje se.

Kakav je poreski tretman poslovnih gubitaka?

- Gubici nastali iz poslovnih odnosa, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni dobitci i gubici mogu se prenositi na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Ove poreske pogodnosti primenjuju se i u slučaju statusnih promjena.

- U slučaju statusnih promjena, navedene poreske pogodnosti srazmjerno se dijele prema vrijednosti imovine i o tome se obavještava nadležni poreski organ.

Kako se obezbjeđuje izbjegavanje dvostrukog oporezivanja dobiti?

- Rezidentnom poreskom obvezniku, koji ostvari dobit izvan RCG i koji plaća porez na tu dobit u drugoj državi, odobrava se poreski kredit u visini poreza na dobit plaćenog u toj državi.

- Poreski kredit ne može biti veći od iznosa koji bi se dobio primjenom važeće poreske stope koja se primjenjuje u RCG.

- Sporazumi o otklanjanju međunarodnog dvostrukog oporezivanja imaju pretežnu važnost u odnosu na nacionalno poresko zakonodavstvo.

Grupno oporezivanje i transferne cijene

- Matična i zavisna preduzeća čine grupu povezanih preduzeća ako matično preduzeće ima neposrednu ili posrednu kontrolu nad najmanje 75% akcija ili udjela zavisnog preduzeća.

- Povezana preduzeća imaju pravo na poresko konsolidovanje pod uslovom da su ta preduzeća rezidenti RCG.

- Svaki član grupe povezanih preduzeća dužan je da podnese svoju poresku prijavu nadležnom poreskom organu, a matično preduzeće podnosi konsolidovanu poresku prijavu za grupu povezanih preduzeća.

- Transfernom cijenom smatra se cijena nastala u vezi sa transakcijama sredstava ili stvaranjem obaveza među povezanim licima.

Kako se obračunava i kada se plaća porez na dobit?

- Poreski period za koji se obračunava porez na dobit je finansijska godina odnosno kalendarska godina, osim u slučaju likvidacije ili otpočinjanja obavljanja djelatnosti u toku godine.

- Porez na dobit se obračunava nakon isteka finansijske godine ili drugog perioda utvrđivanja poreza, prema poreskoj osnovici ostvarenoj u tom periodu.

- Obveznik poreza na dobit je dužan da za period za koji se obračunava porez, nadležnom poreskom organu (prema svom sjedištu), podnese poresku prijavu.

- Poreska prijava se podnosi u roku od tri mjeseca od isteka perioda za koji se obračunava porez (do 31. marta). U

istom roku vrši se i uplata poreza iskazanog u poreskoj prijavi.

- *Poreski obveznik, tokom godine, porez na dobit plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu određuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.*

- *Akontacija poreza na dobit se plaća do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec u visini 1/12 poreske obaveze po poreskoj prijavi za prethodnu godinu.*

5. POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

- Obaveza plaćanja poreza na dohodak fizičkih lica uređena je ***Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica*** ("Službeni list RCG br. 65/01, 37/04 i 78/06) i podzakonskim aktima za sprovođenje navedenog zakona.

- Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

- 1) ***Uredba o načinu preračunavanja postojećih neto zarada u bruto zarade*** ("Službeni list RCG", br. 34/02);

- 2) ***Pravilnik o obliku i sadržini godišnje prijave za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica*** ("Službeni list RCG", br. 6/06);

- 3) ***Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije za obveznike koji ostvaruju prihode od samostalne djelatnosti*** ("Službeni list RCG", br. 58/02),

- 4) ***Pravilnik o paušalnom oporezivanju prihoda od samostalne djelatnosti*** ("Službeni list RCG", br. 3/05)

5) Uputstvo o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja ("Službeni list RCG", broj 81/06).

Ko je dužan da plaća porez na dohodak fizičkih lica?

- Obveznik poreza na dohodak fizičkih lica je rezidentno, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari oporezivi dohodak na teritoriji Republike Crne Gore.

- Rezidentnim fizičkim licem se smatra fizičko lice koje na teritoriji Republike Crne Gore ima prebivalište ili centar poslovnih i životnih interesa, ili boravi na teritoriji RCG više od 183 dana u poreskoj godini. Rezidentom se smatra i fizičko lice koje je upućeno izvan RCG radi obavljanja posla za fizičko ili pravno lice rezidenta RCG, ili za međunarodnu organizaciju.

- Predmet oporezivanja *rezidentnog fizičkog lica* je dohodak koji je ostvaren u RCG i izvan RCG.

- Predmet oporezivanja *nerezidentnog fizičkog lica* je dohodak koji to lice ostvari od aktivnosti obavljenih preko stalnog mjesta poslovanja (poslovne jedinice) u RCG.

- Predmet oporezivanja nerezidentnog fizičkog lica

koji nema stalno mjesto poslovanja (poslovnu jedinicu) u RCG je dohodak koji to lice ostvari od autorskih naknada, kamata i naknada po osnovu zakupnine nepokretnosti koje se nalaze u RCG.

- Kada dva ili više fizičkih lica zajednički ostvaruju dohodak, poreski obveznik je svako od tih lica, srazmjerno udjelu u dohotku koji je ostvarilo svako od tih lica.

Koja su fizička lica izuzeta od plaćanja poreza na dohodak fizičkih lica?

- Porez na dohodak fizičkih lica ne plaćaju:

- članovi stranih diplomatskih misija u Crnoj Gori i članovi njihovih domaćinstava, ako nijesu državljani Crne Gore;

- članovi konzularnih predstavništava kao i članovi njihovih domaćinstava, ako nijesu državljani Crne Gore;

- funkcioneri i stručnjaci programa za tehničku pomoć Organizacije Ujedinjenih Nacija i njenih specijalizovanih agencija;

- počasni konzuli stranih država, ali samo za primanja dobijena od države koja ih je imenovala za obavljanje funkcije počasnog konzula;

- funkcioneri, stručnjaci i administrativno osoblje međunarodnih organizacija ako nijesu državljani Crne Gore ili nemaju prebivalište u Crnoj Gori.

Koji prihodi podliježu plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica?

- Porezu na dohodak podliježu prihodi ostvareni po osnovu:

- ličnih primanja,
- samostalne djelatnosti,
- imovine i imovinskih prava,
- kapitala.

- *Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", broj 78/06), koji je u primjeni od 1. januara 2007. godine, prihodi od kapitalnih dobitaka su izuzeti od oporezivanja.*

Šta čini poresku osnovicu za utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak fizičkih lica?

- Osnovicu za plaćanje godišnjeg poreza na dohodak fizičkih lica, čini oporezivi dohodak, umanjen za iznos prene-

senog gubitka i ličnog odbitka (840 € godišnje).

- Oporezivi dohodak predstavlja razliku između dohotka i priznatih rashoda (troškova) koje je poreski obveznik imao pri njegovom ostvarivanju i očuvanju.

- Poreskom obvezniku koji ostvaruje prihode do samostalne djelatnosti prilikom utvrđivanja oporezivog dohotka (dobiti), priznaju se rashodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha (u skladu sa računovodstvenim propisima), izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Koja je poreska stopa?

- Primjenjuje se jedinstvena (ravnomjerna) poreska stopa.

- Stopa poreza na dohodak fizičkih lica, za 2007. i 2008. godinu iznosi 15%, za 2009. godinu 12%, a za 2010. godinu i nadalje 9%.

Kako se oporezuju prihodi od ličnih primanja?

- Ličnim primanjima smatraju se: zarade, odnosno naknade zarada ostvarene u skladu sa propisima kojima se

uredjuje radni odnos; primanja na osnovu naknada i druga primanja koja poslodavac pored zarade isplaćuje zaposlenom, iznad iznosa utvrđenog ovim zakonom; primanja članova predstavničkih i izvršnih tijela državne, odnosno lokalne vlasti; primanja članova skupština, upravnih odbora, nadzornih odbora i drugih, njima sličnih tijela u pravnim licima, članova povjereništava i odbora koje imaju ta tijela, stečajnih upravnika i sudija porotnika koji nemaju svojstvo službenika suda.

- Mjesečna akontacija poreza na lična primanja obračunava se primjenom poreske stope na poresku osnovicu, koju čini iznos bruto ličnih primanja, koje obuhvata neto primanje, porez koji se plaća iz tog primanja i doprinose za obavezno socijalno osiguranje koje je dužan da plaća osiguranik (u skladu sa zakonima o pojedinim vidovima obaveznog socijalnog osiguranja) umanjeno za iznos mjesečnog ličnog odbitka (70€).

- Porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje poslodavac, odnosno isplatilac tih primanja, prilikom svake isplate primanja, primjenom propisane poreske stope na poresku osnovicu.

Kako se oporezuju prihodi od samostalne djelatnosti?

- Prihodom od samostalne djelatnosti smatra se prihod ostvaren od: privredne djelatnosti, slobodnih zanimanja, profesionalnih i intelektualnih usluga i drugih samostalnih djelatnosti koje nijesu osnovna djelatnost poreskog obveznika, a povremeno se obavljaju radi ostvarivanja prihoda.

- Oporezivi prihod (poresku osnovicu) od samostalne djelatnosti predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti poreskog obveznika koja je iskazana u bilansu uspjeha, prema računovodstvenim propisima korigovanim na način predviđen poreskim zakonom.

- Porez na dohodak na prihode od samostalne djelatnosti tokom godine plaća se u vidu mjesečnih akontacija, do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec u visini 1/12 poreske obaveze po godišnjoj poreskoj prijavi za prethodnu godinu. Akontacija plaćenog poreza po ovom osnovu smatra se kreditom u odnosu na obavezu po poreskoj prijavi za tekuću godinu.

- Poreskim obveznicima *koji ostvaruju prihode od povremenih samostalnih djelatnosti*, ukoliko ne dokumentuju stvarne troškove, priznaju se standardni troškovi u iznosu 40% ostvarenih prihoda. Osnovicu za plaćanje ovog poreza čini neto prihod, koji predstavlja razliku između ostvarenih prihoda i stvarnih, odnosno standardnih rashoda poreskog obveznika. *Stopa poreza na ove prihode iznosi 15% od poreske osnovice.*

- Lica koja ostvaruju prihode od povremenih samostalnih djelatnosti nijesu dužna da te prihode uključuju u godišnju poresku prijavu, a plaćene akontacije poreza smatraju se konačno utvrđenom poreskom obavezom.

Koje poreske olakšice mogu da koriste fizička lica koja obavljaju samostalnu djelatnost (preduzetnici)?

- *Preduzetnici koji izvrše ulaganja u osnovna sredstva za sopstvenu djelatnost, imaju pravo da obračunati porez umanje u visini od 50% tih ulaganja, a najviše do 70% ukupne poreske obaveze za određeni poreski period.*

- *Preduzetnici koji na neodređeno vrijeme zaposle nove radnike (najmanje na dvije godine), imaju pravo da poresku os-*

novicu umanje za iznos bruto plata tih radnika i pripadajućih doprinosa koji se plaćaju na te plate. Ova olakšica se primjenjuje godinu dana od dana zaposlenja novog radnika.

- *Preduzetnici koji ostvare gubitak u poslovanju (izuzev kapitalnih gubitaka), mogu te gubitke prenijeti na račun dobiti iz budućeg perioda, ali najduže za period od pet godina.*

Paušalno oporezivanje prihoda od samostalne djelatnosti

- Poreskom obvezniku, čiji je ukupan promet (prihod) u godini koja prethodi godini za koju se utvrđuje porez (odnosno čiji je planirani promet kada počinje da obavlja djelatnosti) manji od 18.000 Eura, Poreska uprava može odobriti da poresku obavezu plaća u godišnjem paušalnom iznosu.

- *Pravilnikom o paušalnom oporezivanju prihoda od samostalne djelatnosti, poreski obveznici su zavisno od vrste djelatnosti razvrstani u 4 grupe, a svaka grupa zavisno od visine ostvarenog, odnosno planiranog prometa razvrstana je u 4 podgrupe.*

- *Paušalno oporezivanje prihoda od samostalne djelatnosti vrši se prema sledećoj poreskoj skali:*

u eur

I GRUPA		II GRUPA		III GRUPA		IV GRUPA	
Iznos oporezovanog prihoda	Godišnji iznos paušalnog poreza	Iznos oporezivog prihoda	Godišnji iznos paušalnog poreza	Iznos oporezivog prihoda	Godišnji iznos paušalnog poreza	Iznos oporezivog prihoda	Godišnji iznos paušalnog poreza
do 1250	70	do 1750	150	do 2250	220	do 3250	390
do 2500	260	do 3500	400	do 4500	630	do 6500	1090
do 3750	490	do 5250	800	do 6750	1150	do 9750	1840
do 4500	630	do 6300	1050	do 8100	1460	do 11700	2290

Kako se oporezuju prihodi od imovine i imovinskih prava?

• Prihodom od imovine i imovinskih prava smatraju se: prihodi ostvareni od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine i prihodi od vremenski ograničenog ustupanja autorskih prava, prava industrijske svojine i drugih imovinskih prava.

• Poresku osnovicu (oporezivi prihod) za plaćanje pore-

za na dohodak na prihode od imovine i imovinskih prava čini razlika između ukupnog prihoda ostvarenog od izdavanja u zakup navedene imovine i ukupnih troškova nastalih u vezi ostvarivanja tih prihoda, u istom poreskom periodu.

• Troškovima po osnovu imovine i imovinskih prava smatraju se stvarni troškovi nastali u vezi sa ostvarivanjem tih prihoda (ako su dokumentovani) ili standardni troškovi u visini 40% ostvarenih prihoda od imovine i imovinskih prava. *Za prihode od iznajmljivanja soba, apartmana i kuća za odmor*

putnicima i turistima, standardni rashodi iznose 50% ostvarenih prihoda.

- Akontaciju poreza na dohodak na prihode od imovine i imovinskih prava tokom godine obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac prihoda (pravno lice ili preduzetnik), pri svakoj naplati prihoda primjenom stope od 15% na propisanu poresku osnovicu (oporezivi prihod).

- Kod neposrednog ostvarivanja prihoda od imovine i imovinskih prava (kada fizičko lice daje u zakup imovinu drugom fizičkom licu) porez na dohodak plaća se prilikom podnošenja godišnje poreske prijave.

Kako se oporezuju prihodi od kapitala?

- Prihodom od kapitala smatraju se: prihodi od kamata, udjeli u dobiti koje ostvare članovi uprave i zaposleni u novcu ili akcijama i prihodi od korišćenja imovine i usluga od strane vlasnika i suvlasnika kapitala za njihove privatne potrebe.

- Porez na dohodak na prihode od kapitala plaća se po odbitku, što znači da je isplatilac prihoda dužan da obračuna, obustavi i uplati porez na prihod istovremeno sa isplatom pri-

hoda po stopi od 9% (koja će se primjenjivati od 2010. godine); za 2007 i 2008. godinu poreska stopa iznosi 15%, a za 2009. godinu 12%.

- *Stopa poreza na prihode od kamata koje ostvaruje nerazdijeljeno fizičko lice iznosi 5%.*

- Kod utvrđivanja oporezivog dohotka od kapitala ne priznaju se troškovi (oporezuju se prihodi u cjelini).

Kada se podnosi godišnja poreska prijava?

- Obveznik poreza na dohodak fizičkih lica dužan je da, po isteku fiskalne godine, nadležnom poreskom organu (prema mjestu prebivališta) podnese godišnju poresku prijavu za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica.

- Godišnja prijava se podnosi na Obrascu »GPP-FL«, do kraja aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

- Poreski obveznik sam obračunava porez na dohodak u godišnjoj poreskoj prijavi, primjenom poreske stope (član 10 Zakona) na poresku osnovicu (član 8 Zakona), s tim što se od ukupno obračunatog poreza odbija iznos akontativno plaćenog poreza tokom godine.

- Ako je poreski obveznik tokom godine, platio više

poreza nego što je dužan po godišnjoj poreskoj prijavi, više plaćeni porez mu se na njegov zahtjev vraća ili se uračunava u akontaciju za naredni poreski period.

Koja lica nijesu dužna da podnose godišnju poresku prijavu?

- Godišnju poresku prijavu nijesu dužni da podnose fizička lica koja ostvare dohodak po osnovu:

- ličnih primanja (po osnovu zarada zaposlenih), ako su ta primanja ostvarena kod istog poslodavca u istom obračunskom periodu;
- prihoda od drugih samostalnih djelatnosti koje nisu osnovna djelatnost poreskog obveznika;
- prihoda od kapitala;
- prihoda od samostalne djelatnosti koji se paušalno oporezuju.

Kako se vrši otklanjanje dvostrukog oporezivanja?

- Rezidentnom poreskom obvezniku koji ostvari dohodak izvan Crne Gore i koji plaća porez na dohodak drugoj državi odobrava se poreski kredit u visini poreza na dohodak

plaćenog u toj državi.

- Poreski kredit ne može biti veći od iznosa koji bi se dobio primjenom odredaba, odnosno poreskih stopa propisanih Zakonom, na dohodak ostvaren u drugoj državi.

- Međunarodni sporazumi o otklanjanju dvostrukog oporezivanja imaju pretežnu važnost u odnosu na nacionalno poresko zakonodavstvo.

6. DOPRINOSI ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

• Obaveza plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje je uređena posebnim zakonima i to:

- **Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju** („Službeni list RCG“ br. 54/03, 39/04, 79/04 i 81/04),

- **Zakonom o zdravstvenom osiguranju** („Službeni list RCG“ broj 39/04),

- **Zakonom o doprinosima za socijalno osiguranje** („Službeni list RCG“ br. 23/93.....45/98), za doprinose za osiguranje od nezaposlenosti.

• Obavezni vidovi socijalnog osiguranja su: *penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti*.

• Zakonima o pojedinim vidovima obaveznog socijalnog osiguranja uređeni su osnovni elementi tog osiguranja (osiguranik, obveznik plaćanja, osnovica, visina stope, način obračunavanja i plaćanja i dr.).

• Osnovicu za obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje po osnovu zarada čini bruto zarada koja obuhvata neto zaradu, porez na dohodak fizičkih lica i doprinose za obavezno socijalno osiguranje koje plaća zaposleni (osiguranik).

• Zaposleni iz bruto zarade plaća: porez na dohodak fizičkih lica, doprinose za PIO, doprinose za zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti.

• Poslodavac za zaposlenog na bruto zaradu obračunava i plaća: doprinose za PIO, doprinose za zdravstveno osiguranje, doprinose za osiguranje od nezaposlenosti i prirez porezu na dohodak fizičkih lica.

• Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se po stopi do 13%, osim za Glavni grad i Prestonicu, za koje stopa može iznositi do 15%. Visinu stope prireza određuje opština svojim propisom, a osnovicu za plaćenje prireza čini obračunati porez na dohodak fizičkih lica po svim osnovama (izvorima).

• *Pregled aktuelnih stopa doprinosa za obavezno socijalno osiguranje iz i na zarade zaposlenih daje se u sledećoj tabeli:*

Vrsta doprinosa	Obveznik plaćanja		Ukupno
	Osiguranik	Poslodavac	
Penzijsko i invalidsko osiguranje	12 %	9.6 %	21.6 %
Zdravstveno osiguranje	7.5 %	6 %	13.5 %
Osiguranje od nezaposlenosti	0.5 %	0.5 %	1.0 %
Ukupno:	20.0 %	16.1 %	36.1 %

VODIČ KROZ PORESKO PRAVO CRNE GORE

• Pregled fiskalnih obaveza za jedan broj odabranih zarada, daje se u sledećoj tabeli:

Bruto zarada	Iznos poreza (poreska stopa 15%)	Iznos doprinosa iz zarade	Neto zarada	Iznos doprinosa koje plaća poslodavac	Iznos prireza	Iznos fiskalnih obaveza iz zarade	Iznos ukupnih fiskal. obaveza	Odnos ukup. fiskalnih obaveza i neto zarada
1	2	3(1*20%)	4 1-(2+3)	5 (1*16.1%)	6 (2*15%)	7 (2+3)	8 (2+3+5+6)	9 (8/4)
63	0	12.6	50.4	10.14	0.00	12.6	22.74	0.45
141	10.7	28.2	102.2	22.70	1.60	38.9	63.15	0.62
306	35.4	61.2	209.4	49.27	5.31	96.6	151.2	0.72
370*	45.0	74.0	251.0	59.57	6.75	119.0	185.3	0.74
550	72.0	110.0	368.0	88.55	10.80	182.0	281.4	0.76
750	102.0	150.0	498.0	120.75	15.30	252	388.1	0.78
900	124.5	180.0	595.5	144.90	18.68	304.5	468.1	0.79
1000	139.5	200.0	660.5	161.00	20.93	339.5	521.4	0.79
1500	214.5	300.0	985.5	241.50	32.18	514.5	788.2	0.80
2000	289.5	400.0	1310.5	322.00	43.43	689.5	1054.9	0.80

Napomena: Prosječna neto zarada u Republici Crnoj Gori za novembar 2006. godine iznosila je 251,00 € (bruto 370 €).

Koje doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaćaju preduzetnici?

- Preduzetnici, odnosno fizička lica koja ostvaruju prihode od samostalne djelatnosti plaćaju doprinose za obavezno socijalno osiguranje i to:

- za penzijsko i invalidsko osiguranje po stopi od 21.6%
- za zdravstveno osiguranje po stopi od 13.5%
- za osiguranje od nezaposlenost po stopi od 1%

- Osnovicu za plaćanje navedenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje čini oporezivi dohodak (dobit) od samostalne djelatnosti.

- Osnovica za plaćanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje ne može biti manja od prosječne zarade u RCG za mjesec za koji se plaćaju navedeni doprinosi.

- Najviša godišnja osnovica za plaćanje doprinosa za PIO za 2006. godinu iznosi 18.070 €. Ovu osnovicu utvrđuje Fond PIO svojim propisom svake godine.

Koje doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaćaju poljoprivrednici?

- Poljoprivrednici, odnosno fizička lica koja se bave poljoprivrednom djelatnošću kao jednim ili glavnim zanimanjem, plaćaju doprinose za obavezno socijalno osiguranje i to:

- za penzijsko i invalidsko osiguranje po stopi od 21.6%
- za zdravstveno osiguranje po stopi od 13.5%.

- Osnovicu za plaćanje navedenih doprinosa čini 50% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori u mjesecu za koji se plaćaju doprinosi.

- Izuzetno, Uredbom o olakšicama za plaćanje doprinosa za osiguranje poljoprivrednika („Sl.list RCG“ broj 2/06) za osiguranike poljoprivrednike koji su upisani u Registar poljoprivrednika (koji se vodi u Ministarstvu poljoprivrede)

obavezna osnovica za obračunavanje doprinosa iznosi 12% prosječne zarade u RCG ostvarene u prethodnoj godini.

- Poljoprivrednici doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaćaju kvartalno.

7. Porez na promet nepokretnosti

- Obaveza plaćanja poreza na promet nepokretnosti (korišćenih a ne novih nepokretnosti), uvedena je **Zakonom o porezu na promet nepokretnosti** ("Službeni list RCG", br. 69/03).
- Stopa poreza na promet korišćenih nepokretnosti iznosi 2% od tržišne vrijednosti nepokretnosti (kod prometa novoizgrađenih nepokretnosti plaća se PDV po stopi od 17%).
- Porez na promet nepokretnosti ne plaćaju fizička lica koja sa tim nepokretnostima rješavaju stambeno pitanje, a najviše do 20 m² po članu domaćinstva.
- Porez na promet nepokretnosti ne plaćaju državni organi, organi jedinice lokalne uprave, kao i međunarodne organizacije koje stiču nepokretnost za obavljanje svoje djelatnosti.
- Porez na promet nepokretnosti se plaća u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja o utvrđivanju poreske obaveze.

8. Porez na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica

- Obaveza plaćanja poreza na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica, uređena je **Zakonom o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica** ("Službeni list RCG", br. 55/03).

- Obveznik plaćanja ovog poreza je kupac, odnosno sticalac upotrebljavanog motornog vozila, plovnog objekta, vazduhoplova ili letilice, pod uslovom da se na njihov promet ne plaća PDV.

- Poreska stopa iznosi 5% tržišne vrijednosti navedenih proizvoda.

- Poreska oslobodjenja su krajnje reducirana i vezana su za nasleđivanje i davanje poklona kod prvog naslednog reda.

- Poreska obaveza se plaća u roku od 15 dana od dana nastanka poreske obaveze.

9. Porez na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica

- Obaveza plaćanja poreza na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica uvedena je **Zakonom o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica** ("Službeni list RCG", br. 28/04 i 37/04).

- Ovaj porez plaćaju pravna i fizička lica koji su vlasnici registrovanih putničkih automobila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica.

- Tarifa za plaćanje ovog poreza iznosi od: 15 do 150 € (s tim što se za svaku godinu starosti umanjuje za 5% poreske obaveze, a najviše do 70%), za motocikle od 10 do 200 €, za čamce i jahte od 5 do 400 € i za vazduhoplove i letilice od 1.000 do 5.000 €.

10. Porez na premije osiguranja

- Obaveza plaćanja poreza na premije osiguranja uvedena je **Zakonom o porezu na premije osiguranja** ("Službeni list RCG", br. 27/04 i 37/04).

- Poreska stopa iznosi 6% na premije od autoodgovornosti, a 3% na premije kasko osiguranja motornih vozila.

- Ovaj porez plaćaju osiguravajuća društva nezavisno od toga da li poslove osiguranja obavljaju lično ili preko svojih zastupnika.

- Poreska obaveza se plaća do 10-og u mjesecu, za prethodni mjesec.

11. Republičke takse

Administrativne takse

- Obaveza plaćanja administrativnih taksa propisana je **Zakonom o administrativnim taksama** ("Službeni list RCG", br. 55/03 i 80/05).

- Visina republičkih administrativnih taksa određena je taksenom tarifom i zavisi od vrste radnje, odnosno akta koji podliježe plaćanju takse.

Sudske takse

- Obaveza plaćanja sudskih taksa propisana je **Zakonom o sudskim taksama** ("Službeni list RCG", br. 76/05).

- Taksa se plaća za radnje i akte koji se preduzimaju u sudskom postupku.

- Visina sudske takse propisana je taksenom tarifom i zavisi od složenosti radnje koja se vodi u sudskom postupku.

Registracione takse

- Obaveza plaćanja registracionih taksa propisana je **Zakonom o privrednim društvima** ("Službeni list RCG", br. 6/02).

- Ove takse se naplaćuju pri registraciji privrednih društava kod Privrednog suda. Visina registracione takse se kreće od 1 – 50 € u zavisnosti od vste radnje i oblika drustva koje je predmet registracije.

12. Koncesione naknade

- Koncesione naknade plaćaju se za korišćenje prirodnih dobara od opšteg interesa (šume, rudno blago, državni putevi, i dr.), kao i za prenošenje javnih ovlašćenja (priređivanje igara na sreću i dr.).

- Posebnim materijalnim propisima (Zakonom o šumama, Zakonom o morskom dobru i dr.) i propisima za sprovođenje tih zakona, kao i konsepcionim ugovorima, uređen je način obračunavanja i plaćanja pojedinih vrsta konseccionih naknada.

B - LOKALNI POREZI

Koje lokalne poreze može uvesti opština?

• Opštine, shodno zakonskim ovlaštenjima, mogu uvoditi sledeće lokalne poreze:

- porez na nepokretnosti,
- prirrez porezu na dohodak fizičkih lica,
- porez na potrošnju,
- porez na firmu ili naziv,
- porez na neizgrađeno građevinsko zemljište,
- porez na igre na sreću i zabavne igre.

Porez na nepokretnosti

• Oporezivanje nepokretnosti uređeno je **Zakonom o porezu na nepokretnosti** ("Službeni list RCG", br. 65/01), **Uredbom o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti** ("Sl. list RCG", br. 23/03, 26/04 i 31/05) i **Pravilnikom o sadržini izvještaja o plaćanju**

poreza na nepokretnosti ("Sl.list RCG", br. 33/05).

• Obveznik plaćanja poreza na nepokretnosti je pravno i fizičko lice koje je vlasnik nepokretnosti (zemljišta, zgrade, stambene i poslovne jedinice zgrade ili drugog građevinskog objekta), na dan 1. januara godine za koju se utvrđuje porez, a osnovica za plaćanje tog poreza je tržišna vrijednost nepokretnosti na taj dan.

• Stopa poreza na nepokretnosti može iznositi od 0,08% do 0,80% tržišne vrijednosti nepokretnosti, a njenu visinu određuje opština svojom odlukom, u zavisnosti od vrste, lokacije, kvaliteta, starosti nepokretnosti.

• Poreska obaveza se utvrđuje rješenjem nadležnog poreskog organa opštine.

• Zakonom je propisan manji broj oslobodjenja od plaćanja poreza na nepokretnosti i ona se pretežno odnose na korišćenje državne imovine i objekata od javnog interesa.

• Poreska olakšica je predviđena za stambene objekte koji služe kao glavno mjesto stanovanja, i to za poreskog obveznika 20 % i za svakog člana domaćinstva 10 %, (ova olakšica može iznositi najviše 50 % utvrđene poreske obaveze).

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

- Mogućnost uvođenja prireza porezu na dohodak fizičkih lica uređena je **Zakonom o finansiranju lokalne samouprave** ("Službeni list RCG", br. 42/03 i 44/03).

- Zakonom je utvrđeno da stopa prireza porezu na dohodak fizičkih lica može iznositi do 13%, osim za Glavni grad i Prestonicu, za koje stopa može iznositi do 15%.

- Poresku osnovicu prirezu poreza na dohodak fizičkih lica čini porez na dohodak fizičkih lica, iz svih izvora (ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala).

- Visinu prireza porezu na dohodak fizičkih lica određuje opština svojom odlukom.

Porez na potrošnju

- Mogućnost uvođenja poreza na potrošnju uređena je **Zakonom o finansiranju lokalne samouprave**.

- Porez na potrošnju plaća se na promet alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, osim na promet kafe i čaja.

- Obveznik poreza na potrošnju je pravno ili fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge.

- Osnovicu za plaćanje poreza na potrošnju čini prodajna cijena alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, u koju nije uključen porez na dodatu vrijednost i porez na potrošnju.

- Stopa poreza na potrošnju može iznositi do 3%, osim za Glavni grad i Prijestonicu za koje stopa može iznositi do 5%.

- Visinu stope poreza na potrošnju određuje opština svojom odlukom.

Porez na firmu ili naziv

- Mogućnost uvođenja poreza na firmu ili naziv uređena je **Zakonom o finansiranju lokalne samouprave**.

- Obveznici poreza na firmu ili naziv su pravna i fizička lica koja su obveznici poreza na dohodak fizičkih lica ili poreza na dobit pravnih lica i koja su registrovana za obavljanje djelatnosti.

- Porez na firmu ili naziv plaća se u godišnjem iznosu koji ne može biti veći od 300 € po svakoj firmi, odnosno nazivu.

- Iznos poreza na firmu određuje opština svojom odlukom, u zavisnosti od površine poslovnog prostora, lokacije i drugih specifičnosti.

Porez na neizgrađeno građevinsko zemljište

- Mogućnost uvođenja poreza na neizgrađeno građevinsko zemljište, uređena je ***Zakonom o finansiranju lokalne samouprave***.

- Porez na neizgrađeno građevinsko zemljište plaćaju pravna i fizička lica, vlasnici neizgrađenog građevinskog zemljišta.

- Osnovica poreza na neizgrađeno građevinsko zemljište je površina neizgrađenog građevinskog zemljišta izražena u m².

- Porez na neizgrađeno građevinsko zemljište plaća se godišnje u visini od 0,03 do 0,30 € po m² tog zemljišta.

- Visinu poreza na neizgrađeno građevinsko zemljište propisuje opština svojom odlukom, zavisno od lokacije, veličine i drugih okolnosti bitnih za korišćenje neizgrađenog građevinskog zemljišta.

Porez na igre na sreću i zabavne igre

- Oporezivanje usluga priređivanja igara na sreću i zabavnih igara uređeno je ***Zakonom o porezu na igre na sreću i zabavne igre*** ("Službeni list RCG", broj 27/06).

- Zakonom su uređeni osnovni elementi (obveznik,

osnovica i dr.), a opština svojom odlukom propisuje visinu, način obračunavanja i plaćanja poreza.

- Obveznici plaćanja *poreza na igre na sreću* su privredna društva koja su registrovana kod nadležnog suda i koja su od Ministarstva finansija dobila licencu za priređivanje tih igara.

- Obveznici plaćanja *poreza na zabavne igre* su pravna lica i preduzetnici koji stavljaju u upotrebu automate za zabavne igre.

- Stopa poreza za priređivanje igara na sreću (osim na automatima), može iznositi do 10% koncesione naknade koja se plaća za priređivanje tih igara.

- Za priređivanje igara na sreću na automatima porez može iznositi do 20€ po automatu.

- Za priređivanje zabavnih igara, porez može iznositi do 15 € po automatu.

Koje lokalne takse može uvesti opština?

- Opštine, shodno zakonskim ovlašćenjima, mogu uvoditi tri vrste taksa:

- boravišnu taksu,
- lokalne administrativne takse,

- lokalne komunalne takse.

Boravišna taksa

- Sistem plaćanja boravišnih taksa uređen je **Zakonom o boravišnoj taksi** ("Službeni list RCG", br.11/04 i 13/04).

- Obveznik plaćanja boravišne takse je lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost. Boravišna taksa se plaća za svaki dan boravka u turističkom objektu do 30 dana.

- Zakonom je utvrđeno da boravišna taksa može iznositi od 0,10 € do 0,80 €.

- Visinu boravišne takse određuje opština svojom odlukom, u zavisnosti od vrste smještajnog objekta, obima povoljnosti i usluga koje se nude.

- Boravišnu taksu naplaćuju pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja, istovremeno sa naplatom usluge smještaja.

- Boravišnu taksu, uz podnošenje odgovarajućih dokaza, ne plaćaju djeca do 12 godina starosti, lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama, lica koja su upućena od strane ljebarske komisije na rehabilitaciju, učenici i studenti koji organizovano borave u okviru redovnih programa i sportskih

i kulturnih manifestacija, strani državljani koji organizovano dolaze radi pružanja humanitarne pomoći i dr.

Lokalne administrativne takse

- Sistem lokalnih administrativnih taksa uređen je **Zakonom o administrativnim taksama** ("Službeni list RCG", br. 55/03 i 81/05).

- Obveznik plaćanja lokalnih administrativnih taksa je lice po čijem se zahtjevu postupak pokreće, odnosno vrši radnja predviđena taksenom tarifom za lokalne administrativne takse.

- Visinu lokalnih administrativnih taksa određuje opština svojom odlukom.

- Lokalna administrativna taksa ne može biti veća od takse koja se plaća za slične spise i radnje koji se vode pred republičkim organima uprave.

Lokalne komunalne takse

- Sistem lokalnih komunalnih taksa uređen je **Zakonom o lokalnim komunalnim taksama** ("Službeni list RCG", broj 27/06), čija su rješenja u primjeni od 1. januara 2007. godine.

- Zakonom o lokalnim komunalnim taksama uređeni su osnovni elementi za plaćanje lokalnih komunalnih taksa (takseni osnov, obveznik plaćanja, nastavak obaveze obračunavanja i dr.), a lokalna samouprava, svojim aktom propisuje visinu takse, taksene olakšice i način obračunavanja i plaćanja taksene obaveze.

- Obveznik plaćanja lokalnih komunalnih taksa je korisnik prava, predmeta i usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje lokalne komunalne takse.

- Opština, shodno zakonskim ovlašćenjima, može lokalne komunalne takse da utvrđuje prema korisnoj površini, vremenu korišćenja ili određivati u fiksnom iznosu.

- Visina lokalnih komunalnih taksa se određuje u zavisnosti od vrste djelatnosti, površine, lokacije, odnosno zone u kojoj se nalaze objekti, predmeti, odnosno vrše usluge za koje je propisano plaćanje takse.

- Zakonom o lokalnim komunalnim taksama data je mogućnost opštinama da do kraja 2007. godine mogu naplaćivati takse po osnovu korišćenja infrastrukturnih objekata (objekata kojima se vrši prenos električne energije, objekata iz oblasti telekomunikacija, radio- difuzije i sl.), i to najviše do iznosa utvrđenog Zakonom.

Koje lokalne naknade može uvesti opština?

- Opštine, shodno zakonskim ovlašćenjima mogu uvesti sledeće naknade:

- naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta,
- naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta,
- naknade za korišćenje opštinskih puteva.

- Mogućnost uvođenja naknada za uređivanje i naknada korišćenje građevinskog zemljišta, uređena je **Zakonom o građevinskom zemljištu** ("Službeni list RCG", broj 55/00).

- *Naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta* plaća investitor izgradnje objekta i njena visina zavisi od stepena uređenosti građevinskog zemljišta i programa uređivanja građevinskog zemljišta.

- Plaćanje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta definiše se posebnim ugovorom zaključenim između investitora izgradnje objekta i opštine.

- *Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta* plaća se za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta (izgrađenog i neizgrađenog).

- Obveznik plaćanja naknade za korišćenje izgrađenog gradskog građevinskog zemljišta je vlasnik, odnosno nosilac prava korišćenja stambenog, poslovnog objekta ili otvorenog poslovnog prostora.

- Obveznik plaćanja naknade za korišćenje neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta je vlasnik neizgrađenog zemljišta ili lice koje je steklo pravo na privremeno korišćenje tog zemljišta.

- Visina naknade za korišćenje građevinskog zemljišta utvrđuje se odlukom opštine, u zavisnosti od stepena komunalne opremljenosti zemljišta i pogodnosti koje korisnici stiču ili imaju njihovim korišćenjem.

- Mogućnost uvođenja naknada za korišćenje opštinskih puteva uređena je **Zakonom o putevima** ("Službeni list RCG", broj 42/04).

- Zakonom su propisane vrste naknada za korišćenje opštinskih puteva koje može uvesti opština.

- Visinu naknada za korišćenje opštinskih puteva, utvrđuje opština svojom odlukom.

II PORESKE PROCEDURE

- Procedure u vezi kontrole obračunavanja i plaćanja poreza uređene su **Zakonom o poreskoj administraciji** ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 80/04), kao i podzakonskim aktima donijetim za sprovođenje tog zakona.

- Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona su:

- 1) **Pravilnik o obliku i sadržini izvještaja o plaćanju poreza po odbitku** ("Službeni list RCG", br. 31/02, 33/02 i 67/02);

- 2) **Pravilnik o kriterijumima za određivanje velikih poreskih obveznika** ("Službeni list RCG", br. 16/05);

- 3) **Uredba o visini troškova prinudne naplate poreskih obaveza** ("Službeni list RCG", br. 24/05);

- 4) **Pravilnik o obliku i sadržini prijave za registraciju poreskih obveznika** ("Službeni list RCG", br. 24/05);

- 5) **Pravilnik o načinu utvrđivanja poreske osnovice putem procjene** ("Službeni list RCG", br. 36/05);

- 6) **Pravilnik o načinu prodaje imovine poreskog obveznika u postupku prinudne naplate** ("Službeni list RCG",

br. 36/05, 73/05 i 33/06),

7) Pravilnik o poreskom knjigovodstvu ("Službeni list RCG", br. 81/06).

- U poreskim procedurama predviđena je i supsidijarna primjena: **Zakona o opštem upravnom postupku** ("Službeni list RCG", br. 60/03), **Zakona o inspekcijskom nadzoru** ("Službeni list RCG", br. 39/03), **Zakona o izvršnom postupku** ("Službeni list RCG", br. 23/04), **Zakona o hipoteci** ("Službeni list RCG", br. 52/04) i **Zakona o zalozi** ("Službeni list RCG", br. 38/02).

Koje su osnovne karakteristike Zakona o poreskoj administraciji?

- Zakon o poreskoj administraciji predstavlja kodifikaciju pravnih normi (procedura) kojima je uređen postupak utvrđivanja, kontrole i naplate poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina.
- Samooporezivanje je osnovni princip u postupku utvrđivanja i naplate poreza i drugih dažbina.
- Razrezni princip utvrđivanja poreske obaveze ustanovljen je kao ovlašćenje i obaveza poreskog organa u situacijama kada se utvrđivanje poreza ne vrši ili se pogrešno

vrši po principu samooporezivanja, kao i u manjem broju slučajeva kada je to predviđeno zakonom (kod utvrđivanja poreza na nepokretnosti, poreza na promet nepokretnosti).

- Poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza koje uvodi Republika, vrši nadležni republički organ uprave – Poreska uprava RCG.

- Poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza koje uvodi jedinica lokalne samouprave, vrši nadležni organ lokalne uprave.

Koja su najznačajnija ovlašćenja i obaveze poreskog organa?

- Poreski organ, ima ovlašćenja i obaveze da:
 - obavlja inspekcijski nadzor, preduzima mjere naplate, druge radnje i aktivnosti za koje je nadležan po zakonima;
 - rješava o pravima poreskih obveznika;
 - vrši registraciju poreskih obveznika i vodi poreski registar;
 - vrši utvrđivanje poreza, na način i po postupku utvrdjenom zakonom;
 - zahtijeva od poreskih obveznika i drugih pravnih lica da podnesu dokumentaciju i pruže druge informacije

neophodne za utvrđivanje poreske obaveze;

- izriče kazne za poreske prekršaje propisane poreskim zakonima;

- pokreće i vodi prvostepeni upravni i prekršajni postupak;

- vodi poresko knjigovodstvo;

- obavještava poreske obveznike o toku inspeksijske kontrole i o njihovim pravima i obavezama u tom postupku;

- pruža stručnu pomoć poreskim obveznicima u primjeni poreskih propisa;

- poreskim obveznicima obezbjeđuje besplatan primjerak poreske prijave;

- čuva poresku tajnu;

- podnosi krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;

- prosledjuje informacije, uključujući i poreske tajne, koje su otkrivene tokom krivične istrage ili se za njih saznalo pri prikupljanju drugih informacija, organima nadležnim za sprovođenje zakona, kada postoji osnovana sumnja da postoji prekršaj ili krivično djelo;

- primjenjuje međunarodne ugovore i sporazume o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i drugim pogodnostima koje se odnose na plaćanje poreza;

- saradjuje sa drugim organima i organizacijama u

zemlji i inostranstvu o pitanjima krivičnih poreskih djela, a u skladu sa međunarodnim ugovorima ili sporazumima;

- preduzima mjere za sprečavanje korupcije službenika u vršenju službenih poslova;

- da se prema poreskim obveznicima i drugim licima odnosi sa poštovanjem i uvažavanjem.

Koja su najznačajnija prava poreskog obveznika?

- Poreski obveznik ima pravo da:

- bude tačno i blagovremeno informisan o svim pitanjima koja mu omogućavaju da prijavi i plati poreske obaveze;

- traži preispitivanje i ponovno utvrđivanje svoje poreske obaveze, na način propisan ovim zakonom;

- od poreskog organa dobije besplatne informacije o poreskim propisima, pravima i obavezama koje iz njih proizilaze;

- dobije poresku prijavu i druge poreske obrasce;

- zahtijeva da se poreski organ prema njemu odnosi sa poštovanjem i uvažavanjem;

- zastupa lične interese pred poreskim organima, sam ili putem svog punomoćnika;

- izvrši uvid u podatke o utvrdjivanju i naplati poreske obaveze koji se o njemu vode kod poreskog organa i zahtijeva izmjenu netačnih i dopunu nepotpunih podataka;
- prisustvuje inspekcijском nadzoru.

Koje su osnovne dužnosti poreskog obveznika?

- Poreski obveznik je dužan da:
 - podnese prijavu radi registracije nadležnom poreskom organu;
 - tačno obračuna porez i podnese poresku prijavu poreskom organu u roku i na način utvrdjen poreskim propisima;
 - prijavi nadležnom poreskom organu svaku promjenu glavnog mjesta poslovanja, prebivališta, odnosno boravišta, te drugih podataka iz registra poreskog obveznika;
 - vodi poslovne knjige i evidencije na propisan način i čuva ih u skladu sa zakonom;
 - izmiruje poreske obaveze na način i u rokovima utvrdjenim zakonom i drugim propisom donesenim na osnovu zakona;
 - podnese dokumenta i druge podatke koji su potrebni za utvrdjivanje poreske obaveze na zahtjev poreskog organa;

- omogućiti nesmetan rad službenika poreskog organa u obavljanju zakonskih ovlašćenja;
- izvršava druge obaveze utvrdjene poreskim propisima.

Kako poreski obveznik utvrđuje poresku obavezu? (primjena principa samooporezivanja)

- Poreski obveznik poreski postupak pokreće podnošenjem poreske prijave, na način i u rokovima propisanim zakonom kojim su uređene pojedine vrste poreza.
- Poreski obveznik poresku prijavu podnosi poreskom organu kod kojeg je upisan u registar poreskih obveznika.
- Ako poresku prijavu poreski obveznik nije podnio u propisanom roku, podnijeće je poreski organ u roku od tri dana od dana saznanja da prijava nije podnesena.
- Poreski organ je ovlašćen da za poreskog obveznika dopuni nepotpunu i ispravi pogrešno popunjenu poresku prijavu, odmah po saznanju o propustima i greškama u podnijetoj prijavi i o tome da obavijesti poreskog obveznika.
- Poreski obveznik ima pravo da, u roku od 10 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave, u slučaju greške ili propusta u prijavi, podnese izmijenjenu poresku prijavu.

- Poreska prijava se podnosi na obrascu koji je propisalo Ministarstvo finansija u skladu sa zakonom kojim je uređena pojedina vrsta poreza.

- Poresku prijavu podnosi poreski obveznik sam ili putem punomoćnika.

- U poresku prijavu obavezno se unosi PIB poreskog obveznika odnosno punomoćnika, ukoliko prijavu podnosi to lice.

- Poreska prijava se podnosi poreskom organu neposredno, poštom ili elektronskim putem.

- Poreski organ je dužan da primi dostavljenu poresku prijavu bez obzira na njenu tačnost. Ako je poreska prijava predata neposredno, poreski organ će na osnovu vizuelne kontrole, njenom donosiocu ukazati na učinjene greške ili propuste koje može ispraviti u predviđenom roku.

- Utvrđivanje poreske obaveze, poreski obveznik vrši na osnovu podataka iz poslovne evidencije i dokumentacije koju je po zakonu dužan da vodi, odnosno novoregistrovani poreski obveznik na osnovu procjene prihoda koje će ostvariti u poreskom periodu za koji podnosi prijavu.

Kada poresku obavezu utvrđuje poreski organ?

- Poreski organ sam utvrđuje poresku obavezu, kada

je to predviđeno poreskim zakonom (to su razrezni porezi).

- Razrezni porezi su:

- porez na nepokretnosti (koji utvrđuje opštinski poreski organ);

- porez na promet nepokretnosti i porez na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica (koje utvrđuje republički poreski organ).

- Poreski organ poresku obavezu utvrđuje i u slučaju:

- ako poreski obveznik nije podnio poresku prijavu;

- ako je podnosena poreska prijava netačna i nepotpuna, a u zakonskom roku greška nije otklonjena ili nova prijava nije podnesena;

- ako poreski organ u postupku inspeksijskog nadzora, na osnovu novih činjenica i okolnosti, utvrdi da poreski obveznik nije pravilno porez utvrdio;

- ako utvrđivanje poreske obaveze poreski organ vrši na osnovu knjiga i evidencija poreskog obveznika;

- ako poreski organ poresku obavezu ne može utvrditi na osnovu poslovnih knjiga i evidencija poreskog obveznika onda će poresku obavezu utvrditi na osnovu procjene poreske osnovice.

- Kod utvrđivanja poreske obaveze putem procjene poreske osnovice, poreski organ polazi od:
 - raspoložive uredne poslovne dokumentacije, ako ona nije proknjižena;
 - raspoložive uredne poslovne dokumentacije o poslovanju u određenom periodu kraćem od perioda oporezivanja (dnevnom, nedeljnom ili mjesečnom);
 - podataka i činjenica o ostvarenom prometu (dnevnom, nedeljnom ili mjesečnom), utvrđenih u inspekcijskom nadzoru;
 - podataka dobijenih upoređivanjem sa drugim poreskim obaveznici, koji obavljaju istu ili sličnu djelatnost, na istoj ili sličnoj lokaciji pod približno jednakim uslovima;
 - ostalih relevantnih podataka i činjenicama kojima raspolaže poreski organ;
 - poreski organ poresku obavezu utvrđuje poreskim rješenjem, protiv kojeg je dopuštena žalba, koja ne odlaže njegovo izvršenje.

Kako se vrši registracija poreskih obveznika?

- Registracija poreskih obveznika vrši se upisom u registar poreskih obveznika koji vodi nadležni poreski organ.
- Registracija se vrši na osnovu registracione prijave

koju na obrascu PR-1 i PR-2 podnosi poreski obveznik.

- Prijavu za registraciju na obrascu PR-1 podnose poreski obveznici - pravna lica ili organizacije koje ostvaruju prihod u Republici ili izvan Republike i strana pravna lica ili organizacije koje ostvaruju prihod u Republici.

- Prijavu za registraciju na obrascu PR-2 podnose fizička lica koja prihod ostvare ili imovinu posjeduju u Republici ili van Republike i strana fizička lica koja ostvaruju prihod ili posjeduju imovinu u Republici.

- Pravna lica i organizacije prijavu za registraciju podnose poreskom organu u čijoj nadležnosti je glavno mjesto poslovanja tog lica, odnosno organizacije u roku od pet radnih dana od dana upisa u sudski ili drugi registar.

- Fizička lica prijavu za registraciju podnose poreskom organu prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta tih lica u roku od pet radnih dana od dana ostvarivanja oporezivog prihoda, upisa u odgovarajući registar, odnosno sticanja imovine koja podliježe oporezivanju.

- Fizička lica koja nemaju prebivalište, odnosno boravište prijavu za registraciju podnose u sjedište poreskog organa, u roku od pet radnih dana od dana ostvarivanja oporezivog prihoda, odnosno sticanja imovine koja podliježe oporezivanju.

- Pravna lica – veliki poreski obveznici svrstani prema

kriterijumima za određivanje velikih poreskih obveznika, prijavu za registraciju podnose u sjedištu poreskog organa.

- Radi identifikacije poreskog obveznika poreski organ donosi rješenje o registraciji kojim se pravnim i fizičkim licima dodjeljuje poreski identifikacioni broj (PIB).

- PIB je jedinstven i jedini broj pravnog, odnosno fizičkog lica za sve vrste poreza i zadržava se prilikom promjene sjedišta, prebivališta, odnosno boravišta poreskog obveznika.

III IZVORI FINANSIRANJA LOKALNE SAMOUPRAVE

- Izvori finansiranja lokalne samouprave uređeni su Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i odlukama opština (kojima su uvedene pojedine vreste lokalnih prihoda).

- Sredstva za finansiranje *izvornih nadležnosti* opština obezbjeđuju se iz četiri izvora, i to:

- *iz sopstvenih prihoda* (poreza, taksa, naknada i dr.);
- *iz zajedničkih* (diobenih) *republičkih prihoda* (10% prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica, 50% prihoda od poreza na promet nepokretnosti i 30% prihoda od koncesionih naknada za korišćenje prirodnih dobara);
- *iz Egalizacionog fonda*, koji čini 10% prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica i
- po osnovu uslovnih dotacija iz *Budžeta Republike* koje odobrava Vlada.

- Opštinama se sredstva za finansiranje prenesenih,

odnosno povjerenih poslova, obezbjeđuju iz Budžeta Republike, a u skladu sa propisom o prenošenju, odnosno povjeravanju tih poslova.

Koja je uloga Egalizacionog fonda?

- Egalizacioni fond je ustanovljen u cilju ujednačavanja finansijskih uslova manje razvijenih opština.
- Sredstva Egalizacionog fonda se obezbjeđuju iz prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica u visini od 10% tih prihoda, koja se uplaćuju na poseban račun Ministarstva finansija.
- Sredstva Egalizacionog fonda se koriste u vidu *egalizacionih i stimulativnih dotacija*, u srazmjeri 90% : 10%.
- Raspodjela sredstava po osnovu *egalizacionih dotacija* vrši se na osnovu tri kriterijuma: indeksa fiskalne sposobnosti, indeksa budžetske potrošnje i stepena izgrađenosti lokalne infrastrukture, svake opštine. Ovi kriterijumi, u raspodjeli sredstava učestvuju u srazmjeri 50% : 40% : 10%.
- Pravo na korišćenje *stimulativnih dotacija* imaju opštine koje su zabilježile povećanje izvornih prihoda u tekućoj, u odnosu na prethodnu godinu.
- O rasporedu sredstava Egalizacionog fonda odlučuje posebna Komisija koja broji sedam članova (po jedan član iz

Ministarstva finansija i Ministarstva pravde i 5 članova iz redova predstavnika opština).

- Odluka o raspodjeli sredstava Egalizacionog fonda objavljuje se u Službenom listu Republike Crne Gore.

Koja je uloga uslovnih dotacija ?

- Opštine imaju pravo da, za finansiranje kapitalnih investicija, zatraže od Budžeta Republike korišćenje uslovnih dotacija.
- Pravo na korišćenje uslovnih dotacija imaju opštine koje su donijele višegodišnji investicioni plan i čiji su izvorni prihodi po stanovniku ispod prosječno ostvarenih izvornih prihoda svih opština.
- Opštinama se na ime uslovnih dotacija, mogu odobriti sredstva u visini od 10% do 50% predračunske vrijednosti prioritetnog investicionog projekta, u zavisnosti od nivoa ostvarenih izvornih prihoda. O dodjeli uslovnih dotacija odlučuje Vlada Republike.

IV PREGLED PORESKIH PROPISA REPUBLIKE CRNE GORE

1. Zakon o akcizama ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 76/05),

1.1. Uredba o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama ("Službeni list RCG", br. 82/05),

1.2. Uredba o promjeni načina obračunavanja i plaćanja akcize kod prometa duvanskih proizvoda sa Republikom Srbijom ("Službeni list RCG", br. 82/05),

1.3. Pravilnik o primjeni Zakona o akcizama ("Službeni list RCG", br. 18/02, 9/06 i 78/06),

1.4. Pravilnik o postupku bojenja i označavanja mineralnih ulja koja se koriste kao gorivo za grijanje ("Službeni list RCG", br. 23/02),

2. Carinski zakon ("Službeni list RCG", br. 07/02, 38/02, 72/02, 21/03, 31/03, 29/05 i 66/06),

2.1. Uredba za sprovođenje carinskog zakona ("Službeni

list RCG", br. 15/03 i 81/06),

2.2. Uredba o postupku ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja carine ("Službeni list RCG", br. 22/03),

2.3. Uredba o uslovima i načinu prodaje carinske robe i drugim postupcima sa carinskom robom ("Službeni list RCG", br. 22/03 i 62/04),

2.4. Uredba o postupku sa robom i putnicima na granici između Crne Gore i Srbije ("Službeni list RCG", br. 26/03 i 54/05),

2.5. Uredba o vrsti, visini i načinu plaćanja naknade za usluge carinskog organa ("Službeni list RCG", br.4/07),

2.6. Uredba o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da se njome povređuju prava intelektualne svojine ("Službeni list RCG", br.25/05),

2.7. Uredba o izdavanju uvjerenja koja prate robu pri izvozu, uvozu ili tranzitu ("Službeni list RCG", br.41/05),

2.8. Uredba o bližem postupku i uslovima za otvaranje slobodnih carinskih prodavnica ("Službeni list RCG", br.43/05),

2.9. Uredba o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred organima carinske službe ("Službeni list RCG", br.20/03 i 62/04),

2.10. Pravilnik o obliku, sadržaju, načinu podnošenja i popunjavanja carinske deklaracije i zbirne prijave ("Službeni list RCG", br.16/03, 43/04, 2/05 i 14/05),

2.11. *Pravilnik o vrstama i načinu upotrebe carinskih obilježja* ("Službeni list RCG", br.49/05),

2.12. *Pravilnik o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku za robe koje se koriste za snabdijevanje prevoznih sredstava u međunarodnom saobraćaju* ("Službeni list RCG", br.78/06),

2.1. *Uputstvo o uslovima i načinu pod kojima iznos carinskog duga, umjesto dužnika, može platiti treće lice* ("Službeni list RCG", br. 19/04),

3. Zakon o Carinskoj tarifi ("Službeni list RCG", br. 75/05),

4. Zakon o carinskoj službi ("Službeni list RCG", br.7/02 i 29/05),

4.1. *Uredba o obrazovanju carinarnica i organizacionih jedinica u Upravi carina Crne Gore* ("Službeni list RCG", br.42/02 i 31/04),

4.2. *Pravilnik o obrascu i postupku izdavanja službene legitimacije i načinu obilježavanja službenih prevoznih sredstava znakom carinske službe* ("Službeni list RCG", br.70/02),

4.3. *Pravilnik o službenoj odjeći carinskih službenika* ("Službeni list RCG", br.72/02),

4.4. *Pravilnik o uslovima i načinu nošenja oružja i municije ovlašćenih carinskih službenika* ("Službeni list RCG", br.48/04),

5. Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 76/05 i 4/06),

5.1. *Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost* ("Službeni list RCG", br. 65/02, 13/03, 59/04, 79/05 i 16/06),

5.2 *Pravilnik o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV* ("Službeni list RCG", br. 81/05, 2/06 i 10/06),

5.3 *Pravilnik o obliku i sadržini prijave za obračun poreza na dodatu vrijednost* ("Službeni list RCG", br. 79/05 i 28/06),

5.4 *Pravilnik o obliku i sadržini prijave za registraciju obveznika poreza na dodatu vrijednost* ("Službeni list RCG", br. 6/06),

5.5 *Pravilnik o količini rashoda na koji se ne plaća porez na dodatu vrijednost* ("Službeni list RCG", br. 74/06),

5.6 *Pravilnik o upotrebi poreske regostar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga preko te kase* ("Službeni list RCG", br. 25/03 i 62/04),

5.7 *Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja akcize i poreza na dodatu vrijednost za diplo-*

matska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije ("Službeni list RCG", br.74/04),

5.8 Uputstvo o načinu sprovođenja postupka u vezi sa ostvarivanjem prava na oslobađanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost u slučajevima kada je to predviđeno međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom ("Službeni list RCG", br. 34/03).

6. Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 80/04),

6.1. Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list RCG", br.28/02);

6.2. Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica ("Službeni list RCG", br. 6/06);

6.3. Pravilnik o korišćenju poreske olakšice po osnovu poreza na dobit pravnih lica u nedovoljno razvijenim opštinama ("Službeni list RCG", br. 3/03).

7. Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG br. 65/01, 37/04 i 78/06),

7.1. Uredba o načinu preračunavanja postojećih neto zarada u bruto zarade ("Službeni list RCG", br. 34/02),

7.2. Pravilnik o obliku i sadržini godišnje prijave za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 6/06),

7.3. Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije za obveznike koji ostvaruju prihode od samostalne djelatnosti ("Službeni list RCG", br. 58/02),

7.4. Pravilnik o paušalnom oporezivanju prihoda od samostalne djelatnosti ("Službeni list RCG", br. 3/05),

7.5. Uputstvo o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja ("Službeni list RCG", broj 81/06).

8. Zakon o porezu na nepokretnosti ("Službeni list RCG", br. 65/01),

8.1. Uredba o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 23/03, 26/04 i 31/05),

8.2. Pravilnik o sadržini izvještaja o plaćanju poreza na nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 33/05),

8.3. Odluke opština

9. Zakon o porezu na promet nepokretnosti ("Službeni

list RCG", br. 69/03).

9.1. *Pravilnik o obliku i sadržaju prijave poreza na promet nepokretnosti* ("Službeni list RCG", br. 11/04),

10. Zakon o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Službeni list RCG", br. 55/03).

11. Zakon o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Službeni list RCG", br. 28/04 i 37/04).

12. Zakon o porezu na premije osiguranja ("Službeni list RCG", br. 27/04 i 37/04),

12.1. *Pravilnik o obliku i sadržaju evidencije o plaćanju poreza na premije osiguranja* («Sl.list RCG» br.43/04)

13. Zakon o administrativnim taksama ("Službeni list RCG", br. 55/03 i 80/05),

13.1. Odluke opština (za lokalne administrativne takse)

14. Zakon o finansiranju lokalne samouprave ("Službeni list RCG", br. 42/03 i 44/03),

14.1. *Pravilnik o načinu izveštavanja o planiranim i ost-*

varenim prihodima i rashodima budžeta opština i budžetskom zaduženju opština ("Službeni list RCG", br.81/06),

14.2. Odluke opština

15. Zakon o porezu na igre na sreću i zabavne igre ("Službeni list RCG", broj 27/06),

15.1. Odluke opština

16. Zakon o boravišnoj taksi ("Službeni list RCG", br.11/04 i 13/04),

16.1. Odluke opština

17. Zakon o lokalnim komunalnim taksama ("Službeni list RCG", broj 27/06).

17.1. Odluke opština

18. Zakon o poreskoj administraciji ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 80/04),

18.1. *Uredba o visini troškova prinudne naplate poreskih obaveza* ("Službeni list RCG", br. 24/05),

18.2. *Pravilnik o obliku i sadržini prijave registraciju poreskih obveznika* ("Službeni list RCG", br. 24/05),

18.3. *Pravilnik o načinu utvrđivanja poreske osnovice putem procjene* ("Službeni list RCG", br. 36/05),

18.4. **Pravilnik o načinu prodaje imovine poreskog obveznika u postupku prinudne naplate** ("Službeni list RCG", br. 36/05, 73/05 i 33/06),

18.5. **Pravilnik o poreskom knjigovodstvu** ("Službeni list RCG", br. 81/06),

18.6. **Pravilnik o kriterijumima za odredjivanje velikih poreskih obveznika** ("Službeni list RCG", br. 16/05);

- Kod obračuna doprinosa za obavezno socijalno osiguranje primjenjuju se sledeći propisi:

- **Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju** („Službeni list RCG“ br. 54/03, 39/04, 79/04 i 81/04),

- **Zakon o zdravstvenom osiguranju** („Službeni list RCG“ broj 39/04),

- **Zakon o doprinosima za socijalno osiguranje** („Službeni list RCG“ br. 23/93.....45/98),

- **Uputstvo o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja** ("Službeni list RCG", broj 81/06).

- Uplata javnih prihoda (poreza, doprinosa, taksa, naknada i dr.) vrši se na uplatne račune propisane **Naredbom o načinu uplate javnih prihoda** ("Službeni list RCG", br.82/04...81/06).

VODIČ KROZ PORESKO PRAVO CRNE GORE

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Izdavač:

Ministarstvo finansija Crne Gore

Za izdavača:

Dr Igor Lukšić

Autorski tim:

Koviljka Mihailović
Petar Mrdak
Slobodanka Cvetković
Gordana Radović
Tatjana Bošković
Mitar Bajčeta
Ružica Bajčeta

Urednik:

Koviljka Mihailović

Asistent urednika:

Ana Miljanić

Dizajn:

Adil Tuzović

Štampa:

Grafotisak

Tiraž:

500